

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za naše fante-vojake.

V sledečem prinašamo govor poslanca Janeza Brodarja, ki je s svojim odločnim nastopom za naše fante izzval v zbornici takšen vihar in da se je moral vojni minister z lažjo braniti.

Gospodje narodni poslanci! Interpelacija, ki sem jo vložil s svojimi tovariši na ministra vojne i mornarice, kaže dovolj jasno samovoljno postopanje posameznih častnikov v naši armadi. Že v svojem zadnjem govoru sem grajal samovoljno postopanje posameznih častnikov v armadi. Toda komaj par dni po onem govoru pa sem dobil ponovno pritožbo zaradi samovoljnega postopanja z vojniki od strani naših častnikov. Ker pa so se pri zadnjem mojem govoru posebno razburjali nekateri gospodje od srbske strani, zato že v naprej izjavljam, da se nanaša ta interpelacija na častnika, ki je Slovenec, ne Srb; to povem takoj, da ne bo nepotrebnega razburjenja. (Minister Pucelj: »Pa vseeno bo razburjenje!«) Predmet interpelacije je bil nastopen.

Bil je vojak, ki je v prostem času čital naš list Domoljub. Pride mimo častnik in ko vidi, da bere vojak Domoljub, ga podere po tleh, mu iztrga s silo list iz rok in zahteva, da gre vojak v njegovo sobo. Tam mu preišče po žepih, kaj ima pri sebi. Vojak je imel knjigo orlovске organizacije in nekaj pisem od doma. Vse te stvari mu je častnik odvezel. Pri tem mu je zasramoval njegovo versko in politično prepričanje. Nato mu je častnik zapretil, da ga vrže v preiskovalni zapor. In res, čez par dni ga že zapro v preiskovalni zapor. Za preiskovalnega sodnika je bil določen dotični častnik, ki je bil to nasilstvo izvršil nad vojakom. Ime tega častnika je Farkaš. (Stjepo Kobasica: »Slovenec?«) Da, Slovenec. (Dr. Kukovec: »To ni nikako nasilstvo.«) 20 dni je bil vojak v zaporu. Šele, ko smo vložili interpelacijo, je prišla preiskava in vojak je bil puščen na prosto. Toda istočasno, ko je bil izpuščen, mu je častnik Farkaš zagrozil, da pride pred vojno sodišče.

Gospodje! Mi bi samo radi vedeli razlog, zakaj se je tako postopalo s tem vojakom. Ali ne diši to po strankarstvu v

armadi? Ali ni to nasilje, izvršeno nad vojakom radi tega, ker je častnik videl, da vojak bere Domoljub? Ali ni častnik zasramoval vojaka radi njegovega prepričanja, radi tega, ker je bil vojak v orlovski organizaciji? (Milan Pribičević: »U vojsci ne smiju se čitati ni naši partizanski listovi, pa naravno takodjer ni Vaši.«) Gospod Pribičević, gospod vojni minister pravi, da je vojakom dovoljeno čitati časopise.

V moravski diviziji se je prepovedalo vojakom brati Domoljuba z razlogom, češ da hujska proti vojski. Gospodje! Jaz imam pri rokah ono številko Domoljuba, radi katere je vojna komanda vojakom ta list prepovedala. Vtej številki je objavljeno vojaško pismo. Da pa bodele vedeli, gospodje, kak »protidržavni« članek je prinesel ta patriotski list, bo prav, da Vam ta članek preberem, da se bodele sami prepričali, da se tukaj godi nasilje in da vlada v naši armadi strankarstvo. Ta članek se glasi takole:

»Vojaško pismo. Dovolj, dragi Domoljub, skromen prostorček tudi nam slovenskim vojakom, ki služimo tukaj v ... Najprej pošiljamo pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam ter bratom Orlom iz Št. Vida, Višnje gore, Trebnjega, Šmartna i. t. d. Pri nas še ni zaspala naša orlovska ideja in ne bo, čeprav nam vsiljujejo bolj Sokola. Zelo marljivo prebiramo Mladost in Domoljuba, četudi bolj na skrivaj, ker se jim zdi za nas nevaren list. — — — Gospode poslance prosimo, da naj še nadalje nastopajo, da nam priborijo še svobodo v verskem oziru. — Godi se pa nam tako, kakor se godi v današnjem času vojakom. Če bi opisali naše življenje bi bilo gotovo preveč, bi kričali, da smo zopet protidržavni element. Vprašamo samo one gospode, ki so nam obetali ob času volitev svobodo in nebesa, če je to svoboda za nas Slovence? — Končno kličemo bratom Orlom, da krepko poživljajte naše odseke in naša društva i. t. d.

To je bil torej razlog, da se je vojakom prepovedal list Domoljub, tako da nimajo sedaj naši fantje nikake zveze s svojo domovino in svojo hišo, kar je že iz etičnih razlogov potrebno. Vrhtega se mora pustiti vojakom brati Domoljub tudi radi tega, ker jim je dovoljeno brati druge

časopise. Domoljub je našim fantom najljubši; saj so ga navajeni že iz rojstne hiše, ker se nahaja ta list skoro v vsaki slovenski hiši. (Ugovori od strani poslanca Demokratske in Samostojne stranke. Dolgotrajen nemir. — Stjepo Kobasica: »Ne damo da nam trujete vojsku!« — Predsednik zvoní: »Molim, gospodo, da se smirite i izvolite na svoja mesta!«)

Čudim se, gospodje poslanci, da se tako razburjate. Radi tega bi se ne bilo treba razburjati. Vprašanje je samo, ali ima častnik pravico, da nastopa tako nasilno, kakor je postopal proti temu vojaku? Nasilja ne dopušča vojni zakon nikomur. Ako ima vojna uprava kaj proti časopisu, naj ga zabrani! Seveda pa mora zabraniti vse časopise, ne pa samo časopise ene stranke. Kdor pa trdi, da naše časopise ruje proti armadi in da je protidržavno, ta našega časopisa ne pozna. Vložil pa sem to interpelacijo v prvi vrsti radi nasilstva, katero se je izvršilo nad omenjenim vojakom. (Nikodije Miletič: Time ne činite ni malo usluge ni vojski ni državi.) Gospod Miletič, če se tako postopa, ni to pametno ni za državo ni za vojsko.

Gospodje! Zadnje čase sem dobil še več pritožb, katerih pa v podrobnosti ne bom navajal. Jaz bi le prosil gospoda ministra, ki je danes tu navzoč, naj obrne vso svojo pozornost na troje: 1. da se taki nasilni slučajji ne bodo več dogajali in če ima vojna uprava kaj proti časopisom, naj jih prepove. 2. Naj pazi gospod minister, da se bo v armadi bolj gledalo na čistočo, na katero se celo malo pazi posebno v južnih delih naše države, to je v Negotinu, Nišu, Debru i. t. d. V odgovoru na mojo predzadnjo interpelacijo mi je gospod minister sam priznal, da imajo vojaki v Nišu uši. Kot razlog je navedel: dotični podjetnik, ki je imel izvršiti uničenje uši z aparatom, ni izvršil svoje obveze in vojaška uprava je oddala to delo drugemu, da je začel upostavljati snago, kar seveda je bilo že zadnji čas. Prosil bi gospoda ministra, da posveti že iz zdravstvenih ozirnov največjo pozornost snagi v vojski.

3. Naši vojaki se tudi pritožujejo glede menaže. O tem sem se razgovarjal pred nedavnim časom z nekim častnikom iz južnih krajev. Ta mi je povedal, da daje

vojaška uprave višje instance dovolj sredstev za prehrano naše armade, da se pa na poti od najvišje vojne uprave do navadnega vojaka mnogo izgubi, tako da vojak ne dobi toliko, kolikor je odrejeno od vojnega ministra. Tudi v tem oziru bi prosil gospoda vojnega ministra, da obrne svojo pozornost na prehrano naše armade.

Omenjeni častnik mi je tudi povedal, da ko je on prevzel pri svojem moštvu za nekaj časa prehrano, se je prepričal, da je od vojnega ministrstva določenega popoldna dovolj za prehrano vojakov. Ko je on vodil kuhinjo, so se njegovi vojaki izrazili: Če bi bilo vedno tako, da bi dobili toliko menaže, pa bi bili gospodje. Kakor se kaže, bo torej treba samo večje kontrole od strani gospoda vojnega ministra.

Kakor je vsem znano, bolehajo naši vojaki v južnih krajih zelo močno zaradi podnebja, katerega niso vajeni, dalje radi tamšnje vode, ki jim tudi ne prija. Iz teh vzrokov vojaki v velikem številu obolevajo in mnogo jih tudi pomrje. V interesu države same in moštva bi bilo, da bi naši vojaki smeli vršiti svojo vojaško dolžnost v domačem kraju, če pa že ne ravno doma, pa vsaj kje bliže svoje domovine. S tem bi država tudi prihranila mnogo prevoznih stroškov. V interesu države je, da ima država kolikor mogoče mnogo krepkega in zdravega moštva.

Priznati moramo sicer, da se je v naši armadi že marsikaj izboljšalo. Pri vseh interpelacijah, ki jih vlagamo na gospoda vojnega ministra, imamo pred očmi samo ta namen, da se čimprej izboljšajo razmere v naši armadi, tako da bodo vojaki zadovoljni. Kajti zadovoljna armada bo tudi močna in močna armada bo najboljša obramba naše države.

Vložili smo torej interpelacijo samo v interesu dobre stvari same. Ne smete, gospodje poslanci, smatrati vsake interpelacije, ki jo vložimo na vojnega ministra radi nerednosti v armadi, tako, kakor da hočemo škodovati. Nasprotno! Mi hočemo, gospodje, le koristiti. To je naša želja in mi bi bili samo veseli, ako bi nam teh interpelacij ne bilo treba vlagati. Mi bi le želeli, da bi se čimprej odpravile vse nerednosti. S tem bi nam bilo prihranjenega mnogo dela, posebno nam poslancem iz Slovenije. (Dr. Kukovec: Toda take interpelacije in notice v časopisju izzivajo vojaške upore.) Toda pri Slovencih gotovo ne, naše časopisje gotovo ne izziva uporov. (Dr. Kukovec: Slučaj Plevlje! Prečital Vam bom pomene, kako piše Vaše časopisje!) Gospod minister Kukovec, kar se tiče vojaškega upora v Plevljah, je treba stvar natanko preiskati. Vi sami ne veste, kaj je dalo povod za upor: ali je dala povod agitacija, ali slabe razmere v armadi, katere tam vlada? (Milan Pribičević: To so posledice agitacije.) Vi vedno tako govorite, ker vam je vse protidržavno, kar ni iz vašega tabora.

Mi bi prosili gospoda ministra vojne in mornarice, da upošteva naše interpelacije in da vsak slučaj, ki ga navajamo, strogo preišče. Samo na ta način bomo napravili v kratkem času red v naši armadi, da ne bodo več mogoči taki slučajji, kakor se še vedno dogajajo. Ako bo gospod vojni minister strogo nastopil pri vseh navedenih slu-

čajih, potem smo prepričani, da se bodo v najkrajšem času odpravile vse nerednosti v armadi, kar mi iskreno želimo in kar smo želeli že davno. Ker pa vidimo, da se nerednosti še vedno dogajajo, ne bomo odnehali, dokler se krivice iz naše armade ne odpravijo popolnoma. (Odobrovanje in ploskanje na desnici.)

Stavim sledeči predlog na dnevni red: Narodna skupščina stavlja ministru vojne in mornarice v dolžnost, da energično zabrani vsako surovo postopanje z vojniki in da ne vrši cenzure nad časopisi, ki so že cenzurirani od civilnih oblasti ter s tem preide na dnevni red.

Za olajšavo vojaških oprostitev.

Naši poslanci se stalno trudijo, da bi ljudstvu olajšali najtežji davek — vojaško dolžnost. Poslanec Škulj je ravno te dni stavil na vojnega ministra več predlogov in zahtev, kako naj bi se olajšal vojni zakon in sicer:

1. Danes obstoji zakon, po katerem more oče ali mati svojega sina od službe v kadru le takrat oprostiti, če poleg drugih pogojev ne plača več nego 20 Din direktnega davka. To pa nič ni, ker 20 Din danes že plača oni, ki premore le golo bajto. Poslanec je zahteval 160 Din, kar je tudi malo, a vsaj to naj bi se sprejelo.

2. Najtrša pa je ona določba za oprostitev od službe v kadru, ki zahteva, da se

za one člane družine, ki so odpravljeni od hiše, mora sodnijsko dokazati, da so že pred petimi leti bili izplačani iz domačije. To je lahko za Srbijo, kjer po kmetih žive v zadrugeth, ki štejejo čisto nad 25 članov, a težko je za Slovenijo, kjer je polno takih slučajev, da je šel sin v Ameriko, denar za rajžo je po navadi izplačana dota, kar pa se navadno ne da sodnijsko zapisati. Je polno družin, čijih sinovi so poženjeni v Ameriki, imajo že svoje družine, a navzlic temu se še štejejo v družino, ko gre za oprostitev sina od vojaške službe. Poslanec je zahteval, da se zakon spremeni v toliko, da vsi oni sinovi, ki so v Ameriki ali sploh od hiše odšli in imajo svoje družine, ne vpoštevajo. Jednako tudi oni ne, ki so v Ameriki, pa nič ne pošiljajo podpore starišem kot tudi oni, ki so v službi, a se ne zmenijo za domačo hišo. Če ta predlog uspe, bo naenkrat dve tretjini prošelj ugodno rešenih, posebno iz Slovenije.

3. Pred 14 dnevi je izšla vojaška naredba, da se vse prošnje za polajšanje vojaške službe, oslobodijo kolkov, samo Slovenija in Dalmacija nimata teh ugodnosti. — Poslanec je zahteval, da se ta krivica Sloveniji in Dalmaciji takoj odstrani!

4. Da se zopet odpro vojaški dopusti za pomladna poljska dela in posebno za košnje.

Treba bi bilo še marsikaj spremembe v vojaških zakonih, to je gotovo, a to se bo zgodilo, ko se bo sestavljal nov vojaški zakon. Za naše kmetijske razmere bi bilo zelo važno, da se ugotdi neštetim zahtevam.

Gospodarski obzornik.

Pozor na kužne bolezni!

(Dalje.)

3. Rdečica pri prašičih.

Prašičereja je gotovo najbolj dobičkonosna panoga živinoreje; prašič hitro raste in se zredi z razmeroma majhnimi stroški in manjšim trudom, ter je zgodaj zrel za porabo ali prodajo. Ravno vsled tega si je pa mogoče z rejo prašičev kaj prislužiti, seveda le če je sreča pri reji. Sreče pa dostikrat ni, ker ogroža prašiče mnogo opasnih bolezni, ki napravljajo občutno škodo. Te bolezni pa nastopajo tem hujše, čim plemenitejše in finejše pasme so prašiči in čim manj so utrjeni vsled vzrejevanja v svinjari in premalo gibanja na prostem; malo utrjene živali so za bolezen občutljivejše in jo prenese težko. K najnevarnejšim prašičjim boleznim v naših krajih prištevamo rdečico, kateri pravijo ljudje kratko »ta rdeča«. Rdečica je zelo nalezljiva in prehaja od prašiča na prašiča. Če se pojavi enkrat v kakem kraju, potem je gotovo, da se bo pojavljala tam pogosto in da se bo razširjala od hiše do hiše. Rdečico povzroča kužna snov, v kateri so zelo majhne glivice (bacili), ki povzročajo to bolezen in ki prehajajo na različne načine od živali na žival. Navadno zalze v žival kužna snov s krmo ali pa s pijačo; v krmo pa pride kužna snov, ako

pride v dotiko s krvjo ali odpadki obolelih, zaklanih ali poginjenih prašičev. Rdečico, pa tudi druge kužne bolezni, prinašajo pogosto tuji ljudje, kakor živinski trgovci, mesarji, rezarji itd., posebno če so premalo snažni in hodijo z neosnaženimi rokami, orodjem, obleko, posebno pa čevlji od hiše do hiše. Kadar se okuži en prašič, se pa prenese bolezen prav hitro in lahko na prašiče v bližini, tako da oboje dostikrat kar po vrsti v istem svinjaku ali pa tudi v istem kraju. Prašič oboli na rdečico 3 ali 4 dni potem, ko je dobil v se kužno snov. Oboleli prašič dobi visoko vročino, neha jesti in je zelo zmučen. Drugi dan dobi po trebuhu, vratu, ušesih ali na stegnu rdeče lise, ki postanejo pozneje temnejše in so včasih čisto temno-modre; žival peša vedno bolj, se zariva v stello, ter pogine dostikrat že v 12 urah in le redkokdaj traja bolezen dalj časa kot tri dni. Le malokatera žival ozdravi in če že ozdravi sama ali pa s pomočjo navadnih zdravil, vendar ni nikdar več popolnoma zdrava in ne uspeva. — Proti rdečici so se priporočala razna zdravila, toda nobeno se ni obneslo in danes je dognano, da je mogoče rdečico zabraniti in pa tudi ozdraviti edino-le s cepljenjem. Zaradi tega je potrebno, da se v krajih, kjer se pojavlja rdečica, cepijo vsi prašiči in sicer že v mesecu majniku in juniju, torej še poprej, predno rdečica močno nastopi; res je, da

obole prašiči za rdečico lahko v vseh letnih časih, toda znano je tudi, da razsaja ta bolezen najbolj v vročih poletnih mesecih. — Da se doseže namen cepljenja, je treba pred vsem, da se cepijo vsi prašiči istega dvorca; izvzeti se smejo le visoke breje svinje, te pa zato, ker bi se pri cepljenju lahko preveč razburile in bi vsled tega prezgodaj vrgle. Popolnoma zdravi prašiči se cepijo na ta način, da se jim vbrizga pod kožo, navadno za ušesi ali pa na notranji strani stegna sirotko (serum) in pa kultura rdečice, s čimer se doseže varnost pred rdečico za približno 6 mesecev, kar navadno pri nas zadostuje; ako se hoče doseči dalj časa trajajoča varnost, cepi se čez kakih 10 dni še enkrat s kulturo. Cepljenje ni tako enostavno, kakor bi se to zdelo marsikomu na prvi pogled. Živinozdravnik, ki cepi, mora pred vsem skrbeti za to, da je cepilno orodje, t. j. brizgalka s cevmi in iglami popolnoma v redu in zadostno razkužena; pregledati se mora serum in paziti na to, če se ni morda pokvaril in kulturo, če ni prestara; kultura se drži namreč le kratek čas, za vsakega posameznega prašiča mora odmeriti z oznako na stanje in teži prašiča, natančno potrebno množino cepiva in paziti mora tudi na to, da pride cepivo res v živalsko telo v zadostni množini in se ne razgubi kako drugače. Prav posebno mora pa paziti, če ne bolega prašiča za kako drugo boleznijo (n. pr. svinjsko kugo), ker v tem primeru bi se moralo cepiti drugače. V lastno gospodarstvo korist je in nujno potrebno, da pove živinozdravniku, če niso bolehal pri njem prašiči za drugo znano ali neznano prašičjo boleznijo. — Prašiče se pa cepi z uspehom tudi takrat, kadar se je že pokazala rdečica v svinjaku, vendar se pa sme takrat cepiti samo s sirotko (serumom), ki pa da varnost le za tri do štiri tedne; po preteku tega časa je treba ponovno cepiti. — Tudi že bolne prašiče se pogostokrat reši in popolnoma ozdravi s fem, da se jim vcepi večje množine seruma; seveda bo pa rešitev le takrat mogoča, ako ima bolni prašič še precej življenske moči in ni preveč oslabil; popolnoma oslabei živali ne more cepljenje v njenih zadnjih trenutkih pomagati. — Iz vsega tega je razvidno, da bodo gospodarji le tedaj z gotovostjo varni pred škodami vsled rdečice, ako bodo poskrbeli za to, da bodo prašiči pravočasno cepljeni.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	1. maja	5. maja	8. maja
	K v	K v	l v
ameriški dolar	— —	264 —	268 —
avstrijska krona	— —	— 04	— 04
čehoslovaška krona	— —	5 14	5 16
angleški funt	— —	— —	— —
francoski frank	— —	24 40	— —
italijanska lira	— —	14 34	14 40
bolgarski lev	— —	— —	— —
črski rubel	— —	— —	— —
grška dragma	— —	— —	— —
nemška marka	— —	1 —	1 —
rumunski lei	— —	— —	1 88
šv carski frank	— —	— —	— —
poljska marka	— —	— —	— —
mažarska krona	— —	— —	— —

g Izplačilo 20 odstotnih priznanje. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Dulibič je sprožil v finančnem odboru vprašanje glede izplačevanja 20 odstotnih priznanj povodom žigosanja kronskih bankovcev. Za to izplačevanje je predvidenih 25 milijonov dinarjev, toda le za vsote pod 1000 kron. je odgovoril zastopnik finančnega ministrstva, da bo za to predložen poseben zakon. Nadalje so razpravljali o izplačevanju kuponov deželnih obligacij v Dalmaciji in Sloveniji. Za to izplačevanje je predvideno 200.000 kron za Dalmacijo in 1 milijon K za Slovenijo. — Če bo res kar je trdil zastopnik finančnega ministrstva.

g Odreti nas bočejo ali 100 milijonsko državno posojilo. Vladne stranke nameravajo najeti za državo posojilo 100 milijonov dolarjev. Dotična ameriška družba (konzorcij) pa je postavila še sledeče oteruške zahteve: 1. Da bo imel ta konzorcij, dokler traja njegova koncesija, ob železnicah, ki jih bo gradil, izključno pravico do izrabljanja gozdov, rudnikov in vodnih sil. 2. Da ne sme naša država v območju teh železnic za dobo trajanja koncesije, ničesar podvzeti, kar bi škodilo konzorciju in njegovemu izrabljanju. 3. Da se temu ameriškem konzorciju prizna pravica do za 10 odstotkov višjih tarifov, kakor jih imajo državne železnice. — Naši preljudi zavezniki, pa naj bodo Amerikanci, Angleži ali Francozi — o Lahih, ki so po mnenju vlade naši najboljši prijatelji in zavezniki niti ne govorimo — nas hočejo izžeti kot limono, potem pa vreči na gnojišče.

CENE.

g Ljubljanski trg. Ker je ostal prost izvoz žita in živine samo še v Jugoslaviji, se je osredotočila inozemska kupčija na Jugoslavijo, vsled tega je nastalo že sedaj pomanjkanje zrelega blaga in so se cene hitro dvignile. Na domačem trgu se kažejo neprijetne posledice. Nakup dobre goveje živine je silno težaven. Cene govejemu mesu se gibljejo med 44 in 66 K za 1 kg po kakovosti. Glede mesa cenejših vrst se porajajo pogosto nedostatki glede kakovosti in snaznosti blaga. Cena debelim hrvaškim prašičem se je silno dvignila vsled pospešnega nakupa Češke, Nemčije itd.; zaeno že primanjkuje zrelega blaga po državi. Cena živi teži na ljubljanskem tržišču 90 K za 1 kg prvovrstnega blaga. Slanina se je podražila na 110 K mešano blago in 120 K riba in sal; enako se je dvignila cena masti. — Ostalega blaga na trgu ne primanjkuje, glede cen ni bistvenih sprememb.

g Mariborski trg. Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 400 do 600 K, 7 do 8 tednov stari 600 do 900 K, 3 do 4 mesece stari 1000 do 1100 K, 4 do 6 mesecev stari 1300 do 1400 K, 8 do 10 mesecev stari 1500 do 1600 K. Pol pitane zaklane svinje za 1 kg 65 K, plemenske svinje stare 1 leto komad 2000 do 2100 K. Kozlički komad 220 K.

g Draginja. V Celju prodajajo goveje meso po 80 K kg, v Zagorju pa po 40 K. Čudna razlika!

g Cena žitu na borzi v Novem Sadu. Pšenica (78 kg) 1640 K, bački ječmen (63 do 64 kg) 1200 K, bački ozir. sremski oves 1170 K, koroza 1125 K, moka št. 0 2080 K, svinjska mast 8400 K.

g Lesne cene v Italiji. V Trstu so cene za les, ki se izvažajo v Italijo, sledeče: Jelkina debla 175 do 210 lir za kubični meter, deske iz jelke 280 do 320 lir in sicer za prvovrstno kakovost, za drugovrstno 180 do 200 lir, mecesnova debla 220 do 245, mecesnove deske sortirane 355 do 395, topolova debla 120 do 135 lir, deske iz topolovine 235 do 275, deske bukov les 310 do 375 lir, bukove deske za pohištvo 395 do 445, hrastove deske 795 do 950, deske iz orehovega lesa 600 do 1185 lir, deske iz kostanjevega lesa 800 do 820 lir za kubični meter.

DAVKI.

g Zvišane naklade na vino v Ljubljani. Pokrajinska uprava za Slovenijo je mestni občini ljubljanski dovolila, da sme zaradi kritja občinskih potrebščin z veljavnostjo od 15. marca 1922 do dne 31. decembra 1922 pobirati zvišano naklado na vino, in sicer: na vino v sodih po 400 K od hl, na vino v steklenicah po 10 K od vsake steklenice in na penino po 80 K od vsake steklenice.

g Naknadno zatrosarinjenje žganja, skuhanega trošarine prosto za domačo potrebo. Kdor mora oddati izvesten del žganja, ki ga je skuhal trošarine prosto za domačo potrebo, lastniku žgalne priprave kot plačilo zato, ker mu je posodil kotel, mora po določenih točke 78 čl. 116 trošarinskega pravilnika predhodno prijaviti pri pristojnemu odelku finančne kontrole in plačati odpadajočo trošarino. Prijava se mora vložiti pisмено (na navadnem papirju). V njej je navesti, koliko litrov žganja se bo lastniku žgalne priprave oddalo. Izrečno se povdarja, da mora vložiti prijavo in plačati trošarino tisti, ki je žganje proizvedel in oddal, in ne oni, komur se je žganje oddalo. Ker se mora vložiti prijava in vplačati trošarina vnaprej, ko se še ne ve, kolika bo dejanska jakost izdelanega žganja, se vzame po odredbi generalne direkcije posrednih davkov za podlago odmere trošarine povprečna jakost tega žganja s 25 odstotki. Za vsak liter žganja, ki se da lastniku žgalne priprave kot plačilo za posoditev kotla, se plača torej ne glede na dejansko alkoholnost oddanega žganja do 31. maja 1922 po 3 Din 75 par, a izza 1. junija 1922 po 5 Din trošarine. Za žganje, ki se je skuhalo trošarine prosto za domačo potrebo a se potem proda, to določilo ne velja, zato se mora plačati trošarina za to žganje vedno le po dejanski jakosti.

g Proračun vojnega ministra. V finančnem odboru so razpravljali o proračunu za vojno ministrstvo. Proračun znaša ravno ravno toliko kakor je bilo predvideno s početka. Številke proračuna so samo navidezno nižje, ker so stroške za žendarmenjo prenesli na drugo postavko. Opozicija je proračun ostro kritizirala, ker je popolnoma neopravičeno, da se potroši toliko denarja v svrhe, ki ničesar ne neso. V imenu zemljoradnikov je govoril poslanec Lazič, za socialiste Divac, za Jugoslovanski klub pa sta govorila posl. Žebot in dr. Dulibič. Med govoroma posl. Laziča in Žebota je prišlo do ostrih nastopov, v katere je posegel tudi general Vasič. Poslanec Žebot je v svojem govoru naglašal, da za bolnišnice vlada nima denarja, a za ar-

mado troši milijarde. Železničarje postavljajo na ulice, uradniki so lačni, invalidom skrajšuje vlada podpore, a stroški za armado postajajo vedno večji, čeprav vse ljudstvo zahteva, naj se zniža število stalne armade. Na ta način bi se dalo prihraniti na stotine milijonov. Poslanec Zebot je dalje zahteval, naj služijo hrvatski in slovenski vojaki doma in priporoča pri vojaških dobavah največjo varčnost namesto sedanje neverjetne korupcije. Govornik graja veliko število razkošnih avtomobilov v armadi, ki služijo samo osebnim zabavam oficirjev. — Redni izdatki znašajo 1029 milijonov, 420 tisoč 239 dinarjev, izredni pa 459 milijonov 136 tisoč 413 dinarjev.

ZIVINA.

g Dovoljen uvoz žive živine v Italijo. Kmetijsko ministrstvo je prejelo iz Rima uradno poročilo, da je preko Rakeka zopet odprt promet žive živine po železnici, če je ta živina namenjena za klavnice v Turinu, Milanu, Tridentu, Trstu, Benetkah, Genovi, Florenci, Neaplu in Rimu.

g Živinska kuga v Rumuniji in Mažarski je pričela v zadnjih tednih razsajati ter je napravila milijonsko škodo. Uvoz živine iz Mažarske in Rumunije v našo državo je začasno prepovedan.

ZADRUŽNISTVO.

g Predlogi Zadrugne konfederacije. Z ozirom na program genovske konference predlaga in utemeljuje Mednarodna zadrugna konfederacija sledeče: Utrditev evropskega miru; zaupanje med narodi; ureditev denarnega prometa in emisijskih bank; ureditev javnih financ, izmenjave blaga, prevozov; organizacijo kredita; gospodarsko obnovo Rusije; blagovno izmenjavo med zadrugami v mednarodnem okviru. Spomenica se končuje: Te želje izraža Mednarodna zadrugna konfederacija v trenutku, ko se delegacije narodov in držav shajajo na konferenco. Priporoča jih kar najtopleje vsem zadrugnim voditeljem, kakor tudi vsem zastopnikom mednarodnega krščansko-socialnega zadrugnega in strokovnega gibanja v raznih komisijah in delegacijah genovske konference. — Kot vodilni odbor Mednarodne zadrugne konfederacije so podpisani na spomenici: Lanzerotta, Chiri (Italija), Jung (Švica), Pezen (Francija), Monedero y Martin (Španija), dr. Basaj (Jugoslavija, Zadrugna zveza v Ljubljani), De Bernát (Ogrsko, Cortis, tajnik.

PROMET.

g Nove poštne pristojbine za inozemstvo. S 1. majem so stopile v veljavo nove poštne pristojbine za inozemstvo. Plača se sedaj za pisma do 20 g 2 Din, preko 20 g za vsakih 20 g po 1 Din, za navadne dopisnice 1 Din, za dopisnice z odgovorom 2 Din, za tiskovine za vsakih 50 g 40 par, najmanj pa 80 par, za vzorce za vsakih 50 g 40 par, najmanj 80 par, za tiskovine za slepce za vsakih 500 g 20 par. — Taksa za priporočena pisma znaša 2 dinarja.

g Dobava vagonov iz Nemčije. Na potu iz Nemčije je 1200 tovornih vagonov, ki jih dobimo na račun vojne odškodnine. Da bi ti vagoni čimprej prispeli, je prometno mi-

nistrstvo sklenilo, 15 iz Mažarske dobljenih lokomotiv poslati v Zagreb v svrhu lažjega prevoza vagonov.

g Kanal Donava - Solun. Iz Belgrada poročajo, da obstoji načrt, zgraditi kanal, ki bi vezal Donavo s Solunom. Kanal bi bil dolg 600 km. Po njem bi mogle voziti ladje, ki ne nosijo več bremena kot 100 ton. Zgradbo kanala bodo najbrže financirali ameriški kapitalisti.

RAZNO.

g Prvi plemenski sejm za bike se je vršil dne 19. aprila v St. Jurju ob južni železnici. Prignali so 38 bikov. Cene so se ravnale po kakovosti in pokoljenju. Najvišja kupna cena je bila 15 tisoč 600 K, najnižja pa 7.500 K. To prireditelje, ki je prva v Sloveniji, je obiskalo veliko kupcev iz vseh okrajev, kjer se redi pšenično — sivo govedo.

g Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Iz Zalca poročajo: Skrajno neugodno vreme meseca marca in aprila je izdatno oviralo vsa dela v hmeljiščih. Le s skrajno silo se je izvršila reč in postavljenje drogov še ni končano. V obče se lahko reče, da je rastlinska korenika dobro prezimila; pri odkopavanju so se letos našli že izgotovljeni eksemplari hmeljskega kebra, kar je izvanredno hitro; morda je to dejstvo povzročila lanska suša. Kupčija počiva popolnoma; le nekaj zanimanja za stari hmelj je bilo nekaj dni.

g Občni zbor Zadrugne gospodarske banke se bo vršil 18. t. m.

g Sestanek dolenskih in bizeljskih vinogradnikov se je vršil dne 6. t. m. v Brežicah. Sklepalo se je med drugim o skupni udeležbi na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani v dne 2. do 11. septembra.

g Minister Pucelj se razen na vole razume tudi na tombolo. Izšla je okrožnica, da se morajo za vse tombole, ki jih namestavajo prireditelji društva, vložiti posebne prošnje in sicer en mesec pred prireditvijo ministru za kmetijstvo.

g Kmetijske zbornice. Iz Belgrada poročajo, da je izdelan načrt za nove kmetijske zbornice. Načrt pošljejo vsem gospodarskim organizacijam in zadrugnim zvezam v proučitev.



Politične.

g Glede izvedbe rapalske pogodbe so še vedno pogajanja med našo in italijansko vlado in se je v glavnem baje že dosegel sporazum. Za nas in Hrvate glihajo Italijani in Srbi. Blagor nam.

g Nesramnost, da ga ji ni para. Ruskemu zastopniku Čičerinu so razne evropske države — med temi seveda tudi naša — očitale, da ruska vlada zatira Georgijo. Nato je Čičerin odgovoril, naj evropske države pred lastnim pragom najprvo pometajo in je med drugimi navedel tudi Jugoslavijo, kako postopa s svojimi narodi. Odgovor je bil dober in — zaslužen. Gospod Kumanudi, naš finančni minister,

ki se na zunanjo politiko toliko razume kot na naše finance, je pa nato odgovoril Čičerinu — z lažmi, kakor zna samo belgrajski minister. Rekel je, da je centralistično ustavo sprejela »velika večina naroda« in iz vsega odgovora zvenilo, da se v Jugoslaviji vsi narodi same zadovoljnosti cede. — No seveda, Čičerin ni star tri leta in bolj pozna naše razmere kot g. Kumanudi. —

g Zakona o razdelitvi države kralj ni hotel podpisati, dasi ga je vlada že preje objavila v »Službenih Novinah«. Kralj je zahteval, da se mora ta zakon skleniti sporazumno z vsemi strankami.

g Velika antanta pred razpadom. Anglija in Francija sta se resno sprli na genovski konferenci. Obe bi radi zaslužili Rusijo, a vsaka na svoj način. In nobena ne odneha. Sedaj je izjavil Lojd Žorš, da bo Anglija iskala drugih zvez. S tem je sila, ki se je zdela pred tremi leti še nemogočna in komandirala ves svet, razbita. Tako mine slava tega sveta. Svetovna politika začena hoditi drugo pot. V ospredje stopa Rusija in z njo Nemčija. Amerika bo kmalu pri njima. Jugoslavija se trmasto drži potapljalčje Francije.

g Na genovski konferenci evropski voz vedno bolj škriplje in zdi se, da bo kmalu obstal. Zapadni kapitalisti hočejo Rusijo in Nemčijo ukleniti in ju potem do golega izropati, te dve se pa ne pustita. In tako je konferenca na tem, da se odgodi — to se pravi: veliko gromenja, pa malo dežja, kar smo v Domoljubu že pred dvema mesecema povedali.

g Samostojni brez glave! Iz vrst poslancev Kmetijske zveze se nam piše: Velika zmešnjava se zadnji čas kaže v glavah poslancev Samostojne kmečke stranke. Lastnemu glasilu že sami več ne verujejo. Svoje glavne članke poslanci te stranke objavljajo v drugih časopisih, v »Slovenskem Narodu«, »Jugoslaviji«, »Trgovskem listu« itd. Sami vidijo, da so svojo politiko tako zavzeli, da se že za njihov list nobeden več ne zmeni in zato morajo objavljati svoje članke v drugih listih. — Kdor je čital vse te članke, Mermoljeve, Drofenikove in druge, je takoj na prvi pogled razvidel iz njih, da zveni iz vseh teh člankov ena sama velika boleš in opravičevanje njihove zavožene politike. Sedaj sami ne vedo, kaj bi začeli. Begajo sem in tja, pa ne vedo izhoda iz blamaže, katere so sami krivi. Pričeli so se jeziti nad poslanci SLS, posebno še nad poslanci Kmetijske zveze, kakor da bi bili oni krivi njihove polomije. V svoji jezi so samostojneži zadnji čas pisali poslancem K. Z. več pisem, poslancu Brodarju za sporazum, drugim pa poučevalna ali grozilna pisma. Posebno Mrmolja je živahen v pisanju takih pisem. Zadrnjega je pisal poslancu Roškarju, v katerem ga poučuje o krščanski ljubezni. — Razumljivo je, da se poslanci Kmetijske zveze smejejo takim samostojnim bedarijam, ker dobro vedo, kje da jih čelvelj žuli.

Domače novice.

g Tudi katoliški shod! Lani smo imeli več katoliških shodov po deželi. Lepi so bili, zato jih bomo letos zopet imeli. Binkoštni pondeljekpa bo v Ljubljani shod, ki tudi zasluži ime katoliški shod — po

vsej pravici — vendar bo malo drugačen, kakor so navadni katoliški shodi. Na shod bodo imeli dostop samo moški. To bo shod vsled vseh slovenskih mladeniških in moških Marijinih družb. Obenem pa shod vsega vernega moštva. Najboljši cerkveni govorniki bodo govorili o najbolj perečih verskih in dušnih vprašanjih sedanjega časa. To bo torej katoliški shod v najbolj pravem pomenu. Verni katoliški mladeniči in mošje, pripravite se, da pridete!

d Katoliški shod v Kostanjevici. 28. maja 1922. Vrsto katoliških shodov v Sloveniji otvori letos leskovaška dekanija. — V cvetočem maju — 6. povelikonočno nedeljo — se ljudstvo krlške doline in okolice zbere pri priljubljeni božjepotni cerkvi M. B. Dobrega sveta nad Kostanjevico, da počasti majniško Kraljico, javno izrazi vdanost Stvarniku in njegovi Materi, poudari svoje zahteve glede na krščansko življenje ter si začrta pota za bodočnost. Ob 8. uri se prične spreved iz Kostanjevice. Sv. maša in zborovanje bo na prostem pred cerkvijo. Zanimanje za shod je v okraju čedalje večje. Obeta se obilna udeležba.

d Jugoslovanski škotje so poslali vladi in kralju obširno spomenico, v kateri navajajo vse krivice, ki se godijo katoliški cerkvi v Jugoslaviji. Obširneje prinesemo vsebino spomenice prihodnjic.

d Kaj bi bili lahko Slovani? Če bi bili Slovani pametni in složni, bi bili Slovani lahko gospodarji v Evropi. Tako smo pa kljub prostosti sužnji. Nekdaj sužnji Nemcev, zdaj pa sužnji Francozov in Angležev.

d Šest tisoč milijonov kron bomo dali letos v Jugoslaviji za armado. To je šest milijard. Poldrugo milijardo smo dali samo Slovenci lansko leto za vino in šnops. — Kaj bi se dalo vse s temi svotami doseči!

d Hvala lepa za breznačelno kulturo, ki jo ponuja »Akademski krožek v Kranju« po Gorenjskem! Kulturni delavci, ki stojimo na katoliškem svetovnem in življenjskem nazoru, odklanjamo sodelovanje breznačelnih ali nam sovražnonačelnih akademikov. Za kulturno vzgojo katoliškega ljudstva je breznačelnik toliko sposoben kot slepec za slikarja. V svojo sredo pa vabimo člane Slov. dijaške zveze, ki priznavajo večna, ževotvorna kulturna načela, ki so nam dana od Boga.

Več gorenjskih kulturnih delavcev.

d Vse slovenske bolnišnice ostanejo. Neprestanemu pritisku poslancev Jugoslovanskega kluba se je po večmesečnem boju vendar posrečilo, da so rešili slovenske bolnišnice, ki so visele zadnje mesece v zraku. Dosegli so naši poslanci: 1. da vse bolnice v Sloveniji ostanejo; 2. da se znižajo osebni izdatki, pri čemer se prihrani 4 milijone kron, ki se bodo porabile za zboljšanje hrane; 3. da se je dovolilo za slovenske bolnice v tem letu 40 milijonov več kot je določila vlada. Vse bolnice se z l. 1923 podražijo.

d Minister Pucelj. O njem piše 7. t. m. rajšnja »Hrvatska Obrana« sledeče: »Letos razpravlja finančni odbor že tretjič o dvanajstih. Vsakokrat so prihajali razni ministri pred finančni odbor in zahtevali, da se jim odobre izredni krediti iz famoznega 100 milijonskega fonda, kateri pa zna-

ša v resnici nad 300 milijonov dinarjev. Ministri so zahtevali vsote za razne svrhe, za katere v proračunu ni bilo kritja. Samo minister Pucelj se ni niti enkrat oglasil. Kmetijski stan pa ima mnogo zahtev, kakor n. pr. kmetске zadruge na Hrvaškem in v Slavoniji, ki so imele svoje centrale v Budimpešti. Potrebne so hitre pomoči. Lanska suša in velike poplave so napravile ljudstvu velikansko škodo, a minister Pucelj se ne gane. On se pač ne more izgovarjati, da ne pozna kmetiskih potreb, ker so mu bili doposlani stoteri predlogi kmetijskih organizacij, za katere se pa on ne zmeni. Vlada večina, v kateri se nahaja tudi minister Pucelj, je črtala postavko za kmetijski kredit, a minister Pucelj to trpi in ne stori nobenega koraka, da bi se krivice popravile. V krogu poslancev in v krogu vladnih kmetijskih poslancev prevladuje enoglasno mnenje, da še ni bilo ministra za kmetijstvo, ki bi se tako malo briga za koristi kmeta, kakor minister Pucelj.«

d Samostojnejši pri koncu. Na Puceljev radovljiški shod so bobnali samostojnejši po celi Gorenjski in si zaupno pripovedovali, da bo do 6000 ljudi. In res so jih pripeljali iz Kranja, Škofjeloke, Poljan, Bohinja in iz vseh drugih gorenjskih župnij na shod 150, ki so obkrožili Puceljevo mizo in čakali, da je ljudstvo prišlo iz cerkve, tako, da se je nabralo do 600 oseb. Večina je bila naših. Orožniki so stražili vse dohode, tajni policisti, ki jih je vodil tajni orožnik Stepišnik, so prisluškavali, kaj govore naši ljudje. Pucelj je — napravljen kot najelegantnejši angleški lord — zabavljaj. Končno so bile stavljenе resolucije, za katere se je dvignilo kakih 100 rok. — Huda je smrt krivičnih.

d Najlepši poročni dar. Kdo ga bo dal? In kakšen je? Najlepši poročni dar bi bil za dovoljno ljudstvo v državi. Gospodje, ki državo vladajo, se pa trudijo na vso moč, da ljudstvo ne more biti zadovoljno. Najlepši poročni dar bi bilo verno, čednostno vdanost ljudstvo. Gospodje, ki vladajo državo, pa hite, da bi pregnali vero in čednostno življenje. Najlepši poročni dar bi bilo vladarju zvestost ljudstvo. Vladarjevi pomočniki pa nočejo vedeti, da brez vere ni zvestobe. Najlepši poročni dar bi bila pravičnost in nepodkupljivost gosposke. Razna gospoda se pa trudi, da se razširja vedno večja krivičnost. Najlepši poročni dar kralju: kdo ga bo dal? Ali je že rojen tisti človek?

d Grablje so, vil ni. Hranilnici in posojilnici v Trbišču na Dolenjskem je samostojni občinski svet za pošto zaplenil prostore, katere je prejšnjemu najemniku odpovedala z namenom, da se sama vseli v svoje prostore. Danes je že 8 mesecev, kar so prostori zaseženi, vendar ni dobila hranilnica niti vinarja najemnine. Zakaj? ker se zdi poštnemu ravnateljstvu v Ljubljani in pa obč. svetu v Trbišču 200 kron mesečno preveč. Na Mirni, kjer je istotako na deželi, plačuje obrtnik 300 kron za eno sobico, to ni preveč; tu pa je celo pridičje, dve sobi, veža, kuhinja, in je še 200 kron mesečno preveč. Po preteku 8 mesecev niso imeli gospodje časa določiti, koliko naj bo najemnine. Ko bi bila hiša last kakega samostojnega trgovca — potem že; tako pa ima vremena. Nima pa vremena davkarja, ki se je hranilnice spomnila z 50 dinarji najemninskega davka. Na Balkanu smo. Svaka sila do vremena — potem se bo najemnina dobila in — pošta selila.

d Pozabljeni smo. Piše se nam: Malokdo se zmeni za nas vojne invalide, a vendar smo

še na svetu, akoravno so nam polomili roke in noge. Kaj mislijo gospodje v Beogradu, da nam ne dajo za življenje, ali nas hočejo žive pokopati? Zakaj nam ne dajo primernih služb, ki smo še zmožni jih izvrševati? Zakaj vlada nastavlja na vse državne službe Vranglovce, ali ne vidi nas vojnih invalidov, kako hodimo okrog hiš raztrgani in zapuščeni? Ali nismo največ žrtev doprinesli za Jugoslavijo. Ali gospodje ne vedo, da se tako ne vzgajajo dobri državljani? — Vojni invalid A. P.

d Pokrajinski namestnik Hribar pošilja na razne ljudi pisemca, v katerih naznanja, da se pri naslovljencu kmalu oglaš dvorni svetnik z neko prošnjo, katero on (namestnik) silno priporoča. — Gre za poročno darilo kralju. Mi smo že zadnjič povedali svoje mnenje in svetujemo ljudem, naj čakajo na tisti čas, ko bo g. Hribar pošiljal po družinah dvornega svetnika, ki bo nabiral prispevke za naše osirotele otročiče in zapuščene vdove, ki so bolj potrebni daril kot kralj.

d 5 milijonov dinarjev je dovolil ministrski svet našim internirancem v Rusiji. Bogve, v katerih žepih bodo preje izginili ti milijoni, preden pridejo na Rusko.

d V nedeljo, 14. maja bodo po vsej Sloveniji zbirali za gladujoče Ruse.

d Prva jugoslovanska vojna ladja je bila spuščena v morje. Imenuje se »Galeb«.

d Razstava otrok. V Belgradu se vrši te dni razstava otrok v starosti od 1 do 12 mesecev. Otroci, ki jih bo posebna zdravniška komisija spoznala za najbolj zdrave in najbolj razvite, bodo dobili posebne nagrade.

d Westfalski Slovenci pridejo s posebnim vlakom 28. t. m. v Slovenijo in opravijo drugi dan romarsko pobožnost v Rajhenburgu.

d Povišane pošne pristojbine za inozemstvo so stopile s 1. majem v veljavo. Za pisemski promet ostanejo v veljavi še stare določbe.

d Za 10 odstotkov so znižali delavske mezde na Češkem, ker je vsled vedno boljše valute draginja nekoliko padla.

d Za naš denar. V Sarajevu obstoji srbsko prosvetno društvo, ki je dobilo od vlade lansko leto 2 milijona podpore, letos že poldrug milijon. Pri nas pa komaj univerza živetari.

d Kralj Aleksander se je pripeljal iz Pariza na Bled, kjer ostane menda par dni. V Ljubljani ga čaka dvorni vlak, iz Ljubljane se je peljal z večjo družbo v lastnih avtomobilih. Na Bled se je odpeljalo tudi mnogo lovcev — na razne redove. Obilo uspehal!

d Narodna zavednost. Nekdo, ki je služboval dalj časa v Belgradu, nam je v večji družbi z vso resnobo dopovedoval, kako narodno zavedna je srbska gospoda v Belgradu. Naj navedem njegovo hvalisanje in svoje opazke zraven v oklepaju »Nemščine ti v Belgradu nihče ne govori (ker je ne znajo), ampak francoščino ti belgrajske gospodične govore, da je vesele (kakor nekda Ljubljanska gospoda nemščino. Samo, da ne govorim domačega jezika, pa da nemščine ne čobram, pa sem narodno zaveden. Živio!), če jih slišiš.« Izvrstno!

d Kmetijski mladeniči iz Češke v Slovenijo. Češka kmetijska družba v Prazi je započela akcijo, ki ima namen, sinove kmetovalcev iz

Češke, ki so kmetijsko že izobraženi, poslati v inozemstvo v prakso in namesto njih sprejeti mlade kmetovalce iz drugih držav na ondota kmetijska posestva. Taka akcija je začeta že tudi v Holandsko, Dansko in Italijo. Kmetijska družba za Slovenijo je prevzela posredovanje pri tej akciji in pozivlja vse kmetovalce, ki žele svoje sinove, najraje absolvente kmetijskih šol, poslati na kako posestvo na Češko ter istočasno prevzeti po enega češkega mladeniča v nadomestilo za svojega sina, in sicer za približno dobo enega leta, da se priglase. Posestniki lahko sprejmejo tudi kmetijske sinove iz Češke, ne da bi jih zamenjali za svoje sinove. Stanovanje in hrana mora biti vsakemu zagotovljena. Če se izkaže posebno sposoben in marljiv, naj se mu da tudi kakšen denarna nagrada. Ti mladeniči se obvezujejo vršiti vsako delo v kmetijskem obratu, ravnati se pa mora z njimi kakor z rodbinskimi udi. Kdor želi zamenjati svojega kmetijsko izobraženega sina s češkim mladeničem, oziroma hoče prevzeti na svoje posestvo takega kmetovalca, naj to takoj javi Kmetijski družbi za Slovenijo, Turjaški trg 3.

d Bosanski kmetijski mladeniči v Sloveniji. Pokrajinska uprava za Bosno in Hercegovino namerava poslati do deset kmetijskih sinov, ki so dovršili petmesečno zimsko kmetijsko šolo v Livnu in Modriči, na kmetijska posestva v Slovenijo, da se tukaj praktično izuče v kmetijstvu. Ti kmetijski mladeniči se morajo obvezati, da bodo vršili vsako delo, ki se jim bo odkazalo, vsled česar bodo nadomestovali dobro delovno moč na posestvu. Kdor želi dobiti takega mladeniča, se naj takoj priklasi pri Kmetijski družbi za Slovenijo, Ljubljana, Turjaški trg 3.

d Kakršno življenje — taka smrt. V Cerkljah na Dolenjskem je bilo 30. aprila žegnanje, na katerega sta došla tudi stara medsebojna sovražnika 19 letni Sokol Jurečič iz Črešnjice pri Cerkljah in 19 letni Jamnik z Jelše. Oba sta bila znana kot pretepača, umorjeni Sokol Jurečič pa še posebno kot velik nasilnež in preklinjevalec, ki se ga že učiteljica v šoli ni upala vprašati iz strahu, da jo dejanski napade. Že kot 14 letni fant je v gostilni pri Bukovcu z nožem grozil. V cerkev ni hodil, pač pa se je še na usodepolno nedeljo pred cerkvijo tako obnašal, da so se navzoči zgražali. Popoldne se je sestal v gostilni »Beograd« z Jamnikom, s katerim sta se takoj spoprijela. Pripodila sta se iz gostilne, oba sta imela nože, končno je Jamnik Jurečiča zabodel do smrti. — Ker je župnik Jurečiču radi njegovega nad vse pohujšljivega življenja odrekel cerkven pogreb, so ga pokopali Sokoli in Sokol dr. Zdolšek je govoril na grobu. V govoru je seveda napadal župnika. — Sokoli so bili v nemali zadregi, da je umorjeni nasilnež, ki je z nožem okoli hodil in pod nožem konec vzel, bil Sokol. Zato so razglasili po časopisih, da je bil pokojnik miren fant in da ga je umoril Orel. V resnici je pa bil Jamnik vedno sovražnik orlovske organizacije in je to parkrat tudi pokazal. Priznati pa moramo, da so »Jutro«, »Slovenski Narod« in »Jugoslavija«, ki so to grdo laž prinesli, tudi prinesli popravek, da morilec ni bil nikdar Orel.

d Požar na Dolenjskem. Iz Velike Loke poročajo: Dne 30. aprila popoldne je začelo goreti v vasi Kamni potok pri Veliki Loki. Zažgale so iskre lokomotive vlaka, ki vozi iz Novega mesta proti Ljubljani. Radi silnega viharja se je požar hitro razširil na poslopja štirih posestnikov, ki jim je do tal vse pogorelo. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Zgorela je tudi ena krava in nekaj prešičev. Pomoč je nujno potrebna!

d Požar in drugo. Dne 30. aprila t. l. je nastal v Št. Pavlu pri Dragomlju, kjer je bila ta dan služba božja, ogenj pri Lovrenčku. Pogorela je lesena hiša in deloma hlev. Sreča v nesreči je bila, da je bilo vsled sv. maše takoj dosti ljudi na mestu, ki so v kratkem oženj zažigali in rešili bližnja večja poslopja. — V isti vasi so dne 20. aprila ponoči tatovi vlomili v hišo vdove Marije Svetlin in ji pokradli vsjo obleko. Škode je nad 20.000 K. — Dne 19. aprila se je zgodila v Št. Jakobu ob Savi na Pečniku smrtna nesreča. Mlado, 17 letno dekle Ivana Grad je vozila gnoj, med vožnjo so se ji splašili konji in prišla je pod voz. Našli so jo umirajočo na cesti in kmalu nato je bila mrtič. Pač težak udarec za rodbino!

d Veliki gozdni požari. Veliki gozdni kompleksi v okolici Foče v Bosni so 30. aprila nenadoma pričeli goreti in je bilo odposlanih več oddelkov vojaštva, da lokalizirajo požar. — Isti dan je nastal požar v lesnem skladišču v bližini Vareša, ki se je pozneje razširil tudi na bližnje gozdove. Velikemu naporu vojaštva in kmečkega prebivalstva se je posrečilo požar lokalizirati. — Dne 1. maja so pričeli goreti na več krajih veliki državni gozdovi v okolici Užice v Srbiji. Poslani so bili vojaški oddelki. — Materialna škoda pri teh požarih je ogromna.

d Vojski na Češkem bodo dobili za obdelovanje polja daljše dopuste. Pri nas pa se bodo izvršili vpoklici v najhujšem delu.

d Šmartno ob Savi. Pevsko društvo »Škrjanček« v šmartnem priredi v nedeljo, dne 14. maja, popoldne po šmarčnicah ob pol 4. uri ustanovno prireditev v Zeljari v šmartnem. Peto se bo več pevskih točk in se priredita igri »Skritostna zaroka« in »Trije tički«. Vsi prijatelji pošteno zabave se uljudno vabijo.

d Skočjan pri Mokronogu. Tukajšnje Slov. katol. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 14. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni dvorani Finčgarjevo igro »Veriga«. Vljudno vabi odbor.

d Breznica na Gorenjskem. Tukajšnje Katol. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 14. majnika narodno igro s petjem »Reveček Andrejček«. Začetek ob šestih popoldne. Vsi prijatelji pošteno zabave iskreno vabljene.

d Na občnem zboru Kranj-Tržiške podružnice slov. dijaške zveze dne 19. aprila 1922 v Kranju je bil izvoljen sledeč odbor: Predsednik Korošec Viktor, jurist; podpredsednik Strupl Alojzij, bogoslovec; tajnik Tiringar Iv., bogoslovec; blaginik Kristanc Leon, bogoslovec; knjižničar Oblak Ivan, agronom.

d Smlednik. Slov. kat. izobr. dr. »Kvišku«, priredi v nedeljo, dne 14. maja popoldne po nauku v Društvenem domu, dramo v 5 dejanjih: »Dekle z biseri«. Igra se ponovi v nedeljo dne 21. maja.

d Kravo zaplenili so graničarji v Sorici Petru Talerju, ko jo je nameraval iztiho tapiti v Italijo.

d Prošnja. Podpisana nujno prosim, da se oglasi na moj naslov oni Jakob iz Rovt, ki je delal skupaj z mojim možem Miklavžem Mele iz Dol. vasi pri Cerknici. v Ameriki Cresmont Crost Novport Kemp 5, Nort Kalama. Imenovani Miklavž se je ponesrečil na poti iz gozda od dela zvečer ter umrl 1. 1915. Bilo je kakih 15 delavcev iz vasi Rovt ravno tam v službi ter so rankega vsi poznali, eden pa od teh je bil zraven, ga je pokopal, ima smrtni list in več listin, kakor tudi moja pisma od njega. Iskreno ga prosim, naj mi to doloži proti nagradi, ali pa se vsaj oglasi natančno, kje je, da ga sama obiščem, ker vse to nujno rabim. Dotični, ki je bil z mojim možem skupaj, je posestnik dveh hiš, od katerih eno je kupil, drugo pa podedoval, ter je včasih izdeloval zelje. To navedem vsled tega, ker ne vem natančnega naslova, ter bi se ga na podlagi tega kdo lažje spomnil ter mi sporočil njegov naslov, ako bi on sam ne bral v časopisu. Enako obljubljam dotičnemu, ki mi sporoči naslov ali opiše, kako se je takrat zgodilo z mojim možem, nagrado. — Terezija Mele, Dol. vas, h. št. 111, p. Cerknica pri Rakeku, Jugoslavija.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 100 milijonov kron vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih skladov. — Posojila se dovoljujejo za osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Širom domovine.

ROZNIDOL PRI SEMIČU.

Pri nas imamo mladega učitelja, ki tudi hoče vzgajati naše otroke protiversko, kot hoče liberalna gospoda v Belgradu in v Ljubljani. K maši ga vidimo redko iti, vse kar je z vero v zvezi, mu je zoprno. Otrokom je prepovedal pozdravljati ga z lepim pozdravom Hvaljen Jezus. Kot sokol bi gotovo najraje slišal sokolski pozdrav zdravo. Pa ne samo to. On se vtika tudi v verske reči v coli, ki ga toliko brižejo kot lanski sneg. V svoji nestrpnosti ne more trpeti, da bi otroci bili Zamorčka, ki vnema otroke za airikanske zisijone. Ko je pred Veliko nočjo dobil na mihi v šoli en zvezek Zamorčka, je postal ves besen, zagrabil Zamorčka, ga raztrgal na kosčke in vržl v kot, zraven pa zasmehoval otroke, da so neumni, če ga bero. Sedaj smo Vas spoznali, g. učitelj! Lepo boste vzgajali otrokel Kaj bo šele, če boste Vi učili krščanski nauk. Mi starši zahtevamo od Vas, da vzgajate naše otroke versko, kot mi hočemo, ki Vas plačujemo, če ne, boste kmalu sami v šoli in vam nobene reči ne bomo več prodali, ker je niste vredni.

IZPOD GRINTOVCA.

Cerkijanski lov je bil že v redu, ko je prišel zadnji dopis v »Domoljubu«. Zmagala je pravica. Človek bi skoro ne verjel, kakšnih sredstev se poslužujejo nekateri visoki gospodje, da bi dosegli, kar bi radi. — Premoga so neka inakopali tam v šmartnem, prodali so ga tudi že za 160 K, takoj pravilo. Zdal je pa voda v tistih jamah, kjer bi bil lahko premož. Kadar voda odteče, bomo pa spet začeli kopati. Počakajte vendar, Cerkijani! Kar naenkrat ne more biti cele vagonne premož! Čez par let ga bo že nekaj, če ne bo vedno voda nagačala. — Elektriško bomo letos v jeseni ali vsaj za zimo že imeli. Nekateri so že posekali les za drogeve. Kakor se sliši, se ljudje pridno zapisujejo, po koliko luči bodo vželi. Posebno navdušeni za elektriko smo postali po tistem električnem shodu v dvorani. Zvedeli smo, da so se roke same od sebe stisnile v pest. Na prihodnjem električnem shodu bomo govorili Cerkijani. Nekaj jih je pa še tako zabiti, da mislijo, da bodo morali prihodnje zimo svetilke še s petrolejsko elektriko. Počasi se bodo že spametovali, počasi... Za take reči mora človek hoditi vsaj do 32. leta v šolo, ali pa v Ameriko. (Spravite ta-le dopis in ostale dopise, ki je prišel 8. marca t. l., ker čez sedem let ali pa še prej vse prav pride.)

STARI TRG PRI DRAGI

Pred tedni nas je zapustil naš učitelj dr. Blenkuš. Pri nas je bil do 10 let. Ne pomnim še učitelja, ki bi se bil vsemu prebivalstvu tako priljubil kot naš dr. Blenkuš. Bil nam je najboljši prijatelj, svetovalec in pomočnik. Ustanovil nam je društvo s knjižnico in lepimi predstavami, da so nas občudovali naši sosedi.

Hrvatije. Skupno s poslancom g. Škuli-om nam je pomagal v najhujših stiskah. Kar ga je visoko dvigalo v naših očeh pa je osobito to, da je bil vedno krščanski značaj po mišljenju in življenju! Do solz ginjeni smo se ločili od g. učitelja. V istem času pa so novega šol. voditelja sprejeli na Travi našega g. Blenkusa z vso slovesnostjo. Šolska mladina, obč. odbor, vaščani so mu prihiti nasproti, da se mu izroče v vzduho in iskreno ljubezen kakršno je g. učitelj kazal v Starem kotu do ljudstva. Tako naš narod vesti in ljubi poštene krščanske učitelje.

Listek.

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

(Dalje.)

Makeda je vprašujoče pogledala Ormeia. »Menim, da je to dober svet,« je dejal. Vsekako ne bomo na slabšem med gorjanci kot v tem kraju brez brambe. Reci svojim dvorjanicam, naj prinesejo plašče, da jih ogrnemo preko glave, potem pa pojdimo.«

Pet minut kasneje smo se — zapuščena družba — preko mrlicev in umirajočih kradij po hodniku proti stranskim vratom. Bila so odprta, most, ki se je vzpenjal preko iarka, je bil spuščen. Bežali smo preko velikega trga. Preoblečeni smo bili v dolge plašče z menišnjimi kapucami, ki so jih Abati nosili ponoči ali ob mokrem in mrzlem vremenu. Tam smo se pomešali med drhal, ki se je zbrala na onem koncu, saj se je nismo mogli izogniti. Vsi, moški, ženske in otroci so brbljali kot opice vrh dreves in kazali proti pečini za palačo, pod katero je, kakor vemo ležalo podzemeljsko mesto.

Pečina za palačo je bila kakih sto in petdeset čevljev visoka in prav na koncu tega grebena je sedela glava in vrat velikega funškega malika z levjo podobo. Z grebenom vred, ki se je od glave raztezal nazaj je bil v mesečini videti, kakor da je malik sam, ki se je preselil iz doline od onstran prepada na vrh pečine nad njim.

»Oh, oh, oh!« je stokal Jafet. »Prerokba se je izpolnila — glava Harmakova je prišla v Mur spet.«

»Ti meniš da smo ga mi sem poslali,« je zašepetal Higgs. »Ne boji se človek; ali ne moreš razumeti, da je moč naše umetnosti vrsta, odpihnila glavo sfingino visoko v zrak in jo posadila tja, kjer je zdaj?«

»Da,« sem se vmešal, »in mi smo v jami čutili sunek od nienega padca.«

»Meni je vse eno, kdo jo je prinesel,« je Jafet odvrnil, ki je bil videti čisto iznemogel od vsega, kar je prestal.

»Vse, kar vem, je to, da se je prerokba izpolnila in da je Harmak prišel v Mur; in kamor gre Harmak, pride Funč za njim.«

»Tem bolje,« je dejal nespočitljivi Higgs. »Ga bom vsaj lahko narisal in premeril.«

Jaz pa sem videl, da je Makeda trepetala; ona je namreč tudi ta slučaj imela za slabo znamenje, celo Oliver je bil tiho, morebiti zato ker se je bal silnega učinka, ki ga je dožudek delal na Abate.

Očitno je bilo ljudstvo prestrašeno kot Jafet. Slišali smo jih, tako so napovedovali nesrečo in nas nevarnike kleti kot čarovnike, ki funškega malika niso razdejali, kot smo obljubili, ampak smo ga samo do tega pripravili, da je zletel v Mur.

Na tu omenim, da so imeli čisto prav.

Pozneje smo namreč odkrili, da je vsa moč razstreliva udarila skoz votle sobe v njegovi notranjosti, dokler ni zadela ob trdno glavo. Razstrelivni plini so dvignili to močno kepo, kot da je israča. V neznane višine v zrak in jo posadili vrh murskega grebena. Kier bo bržko za vedno ostala.

»Res,« sem dejal, »hvala Bogu, da ni naprej popotovala in padla na palačo.«

»O, da bi bila to naredila,« je zašepetala Makeda z ihtečnim glasom. »Boja bi morala hvaliti, zakaj bila bi vsaj rešena vseh bridkosti. Pojdimo, prijatelji, da nas ne zapazijo.«

XVII. POGLAVJE.

Sina sem našel.

Naša pot proti soteski je vodila skoz taborišče na novo ustanovljene abatske vojske. Kar smo na tej poti videli, nam je pripovedoval glasne kot bi nam moše besede ali popisi, kako je bilo to ljudstvo že popolnoma propadlo. Kier bi morale biti straže, ni bilo straž, kier bi morali biti vojaki, so se gručaste častnikov poovarjale z ženskami, kier bi morali biti častniki, so popivali postopači.

V tej zmedbi in tem nemiru nas nihče ni opazil, ali vsaj nič prašal, dokler nismo prišli do hribovskega polka. Bili so izvečine ubogi kozji pastirji, ki so živeli po pobočnih strmin, ki so obdajale Mur. Ti ljudje so imeli malo stika s svojimi srečnejšimi brati v ravnini in so bili bolj utrjeni in so imeli še starodavne kreposti kot n. pr. pogum in zvestobo.

Zavoljo poguma jih je princ Jozva postavil za stražo pri vratih v sotesko, ker bi jih ob resnem napadu samo oni mogli braniti, zavoljo zvestobe jih je na odstranil od Makede, do katere so šli pri preprosti neko podedovano in skoro praznoverno spoštovanje.

Takoj smo tudi začutili razloček med ostalimi polki in hribovci. Mimo onih smo šli neovirano, tu nas je pa straža takoj ustavila.

Jafet je častniku nekaj na uho zašepetal, na kar nas je častnik pozorno opazoval. Nato je pozdravil zaigrano postavlo Hčere kraljeve k poveljniku, ki je s svojimi podložniki sedel pri ognju in se z njim pogovarjal. Na neko znamenje ali besedo, ki naših ušes ni dosegla, je poveljnik, star mož z dolgo, sivo brado vstal in dejal:

»Oprostite, toda izvolite nam pokazati svoja obličja.«

Makeda je odgrnila svojo kapuco in se tako zasukala, da jo je obevala svetloba polne lune; mož pa je padel na kolena in dejal:

»Zapovedui, o Valda Načasta!«

»Skliči svoj polk,« je odvrnila in sedla na klop k ognju, mi trije z Jafetom smo pa stopili za njo.

Poveljnik je dal povelje in gorjanci so se takoj zbrali krog nas v četverokot, bilo jih je nekaj nad pet sto mož. Ko so bili vsi zbrani, je stopila Makeda na klop, odgrnila kapuco, da jo je v svitu ognjenem vsakdo lahko videl v obraz in jih nagovorila:

»Možje naših čoral Nocoj to noč je moj stric princ Jozva zahteval, da se mu predam, da me ali umori ali zapre v svoj grad onstran jezera, ali iz državnih ozirov, kakor je dejal, ali iz svojih nizkotnih nagibov, tega ne vem.«

Ob teh besedah se je dvignilo mrmranje med poslušalci.

»Čakajte,« je dejala Makeda in dvignila roko. »pridejo še huiše reči. Stricu princu sem rekla, da je izdajavec in da je najboljše odide. Sel je in grozil in ne vem kdaj odvedel stražo od vrat moje palače. Neka vest o moji stiski je dospela tuice, ki so v moji službi in dva izmed njih, Črna okna, ki smo ga rešili Funčev in vojak Kvik sta me prišla stražiti, gospod Orme in doktor Adams sta pa ostala v jami, da razdeneta malika. Nista prišla brez potrebe, zakaj takoj je prišla drhal princ Jozvovih privržencev, da me ujame.«

In v ognjevitih besedah je popisala boji Higgsa in Kvika s to drhaljo. Kvikovo junaško smrt in naš prihod iz jame. »In ker so ti gospodje videli, da v palači nisem več varna, saj so celo mojo spalnico napojili s krvjo, sem pribežala k vam na pomoč. Ali me hočete braniti, o možje naših čora?«

»Da, da,« so odgovorili z glasnim krikom. »Zapovedui in mi ubogamo. Kaj naj storimo o Hči kraljevi?«

Makeda je sklicala častnike na posvet.

Večina je bila tekoč mnenja, da je treba Jozva poiskati in ga takoj napasti.

»Steri kači glavo, pa bo kmalu nehala migati z repom!« so dejali in priznavam, da se

mi je bila ta pot v marsičem zdela zelo priporočljiva.

Toda Makeda tega nikakor ni hotela.

»Kaj torej nameravaš storiti?« je prašal Orme.

»Z gorjanci se v palačo vrniti, o Oliver, in s pomočjo te posadke jo sovražnikov ubraniti.«

»Prav dobro,« je dejal. Kdor je popolnoma izgubljen, mu je ena pot enako dobra kot druga; treba je zaupati v srečo in se ji prepustiti!

»Čisto prav,« je povzel Higgs: »in čimprej gremo, tem bolje, zakaj noge me bole in zaspan sem tudi.«

Makeda je torej dala povelje častnikom, ti so ga sporočili polku, ki ga je sprejel s krikom, in takoj so se začeli odpravljati.

Nato je pa mene po vsej žalosti, izgubah in dvomih v največji naglici dosegel najsrečnejši dogodek vsega mojega življenja.

Popolnoma utrujen in obupan sem sedel na tulen za pušice in pričakoval povelja za odhod. Malomarno sem opazoval Oliverja in Makedo, ki sta se v bližini zelo resno razgovarjala. Od časa do časa sem potresel Higgsa, ki mi je sedel ob strani, da ni trdno zaspal.

Medtem sem nenadoma zaslišal nemir v mesečnem svitu zagledal človeka, ki so ga abatski vojaki peljali v taborišče. Po neki sem jih poznal, da pripadajo stotniki, ki je prav tedaj varovala vrata v sotesko.

Mene dogodek ni prav nič zanimal, menil sem, da so ušli kakega vohuna. Kar me je nepričakovano mrmranje in velik nemir opozoril, da se je nekaj važnega prihodilo. Vstal sem torej s tulca in krevsal proti možu, ki ga mi je zdaj zakrivala gruča gorjancev.

Ko sem se približal, se je gruča odprla, možje, ki so jo tvorili so se mi priklonili z nekim čudovitim spoštovanjem, ki me je zavzelo, ne vem zakaj.

Nato sem prvič zagledal jetnika. Bil je vitek, močan, mlad mož, oblečen v slavnostna oblačila s težko zlato verigo krog vratu. Čudil sem se, kaj tak človek pač tu dela v tem času narodnega razburjenja. Obrnil je glavo tako, da je mesečni svet pokazal njegove temne oči, njegov podolgasto okrogli obraz, ki se je končaval v ostro črno brado in njegove izrazite poteze. V hipu sem ga spoznal.

Bil je moj sin Roderik!

Naslednji hip je bil po tolikih letih v mojem objemu...

Prva stvar, ki sem mu jo dejal, je bila:

»Kako ti je, sin moj, in kako za ves svet si prišel sem? Na to mi je odgovoril: počasi, to je res in z nekim tujim poudarkom:

»Izvrstno, hvala, oče! Pritekel sem — peš.«

Tedaj je prikrivil Higgs in mojega sina toplo pozdravil, saj sta bila že stara prijatelja.

»Sem mislil, da vas boste nocoj oženili, Roderik?« je dejal.

»Da, da,« je odgovoril. »po funških navadah sem že na pol oženjen, kar se mi pa ni nič ne prilaga. Podglejte, to je poročna obleka,« in pokazal je svojo lepo vezeno obleko in draže okraske.

»Kie pa je potem vaša žena?« je Higgs prašal.

»Ne vem in se ne brigam,« je odvrnil. »zakaj jaz te žene nisem mogel. Sicer pa tako nič ni, ker še nisem popolnoma poročen. Funška poroka med veljaki trpi dva dni, preden se dovrši, in če se ne dovrši, nič ne velja. Naj torej ona koza drugega vzame, jaz pa tudi.«

»Kaj se je zgodilo potem?« sem prašal.

»O, tole, oče. Ko smo sedeli pri svatbeni pojedini, še preden se je začela prava poroka, smo zaslišali grom in videli ognjen stebel šiniti proti nebesu, na vrhu je sedela Harmakova glava, ki je izginila proti nebu in se tu ustavila. Tedaj so vsi poskočili in dejali:

»Čarovnja belih mož! Čarovnja belih mož! Beli možje so nam ubili boga, ki sedi tu od začetka sveta, zdaj so dnevi Funčev po preokbi končani. Bežimo, Funčji, bežimo!«

Sulfan Barunč si je pretrgal oblačila in dejal: Bežimo, Funčji, bežimo, in moja na pol žena je raztrgala svoja oblačila rekla pa ni nič, ampak bežala kot antilopa. Tako so vsi bežali proti vzhodu proti velikim rekli, mene pa pustili samega.

'GAZELA'

je nova znamka. V dobrem letu pa se je radi svoje kakovosti tako upeljala, da se dobi povsod in jo zahtevajo vse gospodinje.

Vabilo na REDNI OBČNI ZBOR

Mlekarske zadruga na Vrhniki, r. z. z o. z. ki se bo vršil v nedeljo dne 21. maja ob 15. uri 30 minut pop. v »Rokodelskem domu« na Vrhniki. DNEVNI RED: 1. Poročilo načelnstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1921. — 4. Čitanje revizijskega poročila. — 5. Volitev načelnstva. — 6. Volitev nadzorstva. — 7. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ženitna ponudba.

Vdovec, obrtnik in posestnik, star 38 let, s 3-letnim sinčkom, v bližini Ljubljane, želi znanja s gospodično ali mlado vdovo v starosti okrog 30 let radi ženitve. Ponudbe pod šifro: »Junij 1922«, ako mogoče s sliko, s polnim imenom na upravo »Domoljubac«. Tajnost zadržana. 1706

Tvrška A. VOLK v Ljubljani, Resljeva cesta št. 24, trgovina s moko, otrobi in koruzo na debelo, kupuje je po najdražjih cenah domačo **pšenico, ajdo in fižol.**

CERKVENIK išče službe. Več let je služboval na veliki župniji. Izurjen v vseh cerkvenih delih, samec, 40 let star, trezen. Ponudbe pod šifro »Trezen 1720« na upravo.

Naprodaj je POSESTVO, hiša z gospod. poslojpi, vse v dobrem stanju, 82 oralov njiv, travnikov in gozda, v vasi Vovše 6 pod Sv. goro, postaja Sava ob juž. žel. Cena po dogovoru. 1742

Služba organista in cerkvenika se raspisuje v Smledniku (Gorenjsko). Lepo stanovanje, prosta bira in prosta drva, užitek njive. Plača po dogovoru. Sprejme se le cecilijanec. — Nastop 1. julija. 1688

Lepo POSESTVO je naprodaj z gospodar. poslojpi, sadnim vrtom, njiv za 25 mernikov posevke, lep travnik in več gozdov. — Vprašati je pri: IGNAC ZIDAR, posestnik, Tihačev št. 19, Sv. Križ pri Litiji. 1753

POROČNE PRSTANE

v veliki izbiri priporoča
JOSIP JANKO, urar v Kamniku na Šutni, nasproti farne cerkve.

Pozor! Bakrene kotle Pozor!

za žganjekuho, kotle za kuhanje sira, krme in perila, nadalje vsakovrstne aparate, brizgalnice za trte itd. izdelujem po naročilu solidno in trpežno. Prevzemam v popravilo in pocinjevanje bakrene kotle in druge bakrene predmete. Kupujem ali vzamem v račun po dnevni ceni star baker, svinec in cin (einaste krošnike). Za dobro in solidno delo jamčim. S spoštovanjem

MAKS WEISS, bakrokotlar, Novi Vođmat 189, p. Moste pri Ljubljani.

OKROGLI LES

kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
SIM. WEISSBACHER,
:: lesna industrija in tovarna žaluzij ::
LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 66.



Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Ženske ure
Uhani



Najstarejša trgovina ur, zlatnine in srebrnine
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Presernova 1
Zahtevajte ponudbe!

Prodaj 10 panjev čebel kranjičev. Cena po dogovoru. ROTAR Anton Podsmreka 10, p. Dobrova pri Ljubljani. 1752

Železen PLUG, dobro ohranjen, je na prodaj v župnišću Lom pri Trzišču. 1752

Dva vagona prima banatskega
»OTTELO«-ČRNEGA VINA
tako, najceneje naprodaj, vagon Zalog. Tudi vina v sodih. Vzorci se morejo vsak dan pogledati v Ljubljani, hotel »UNION«, soba šte. 17. — IVAN FETZ iz Kudrica v Banatu. 1770

Vajenca in služkinjo v starosti nad 15 let sprejme Ivan ZGONC, mizarstvo, Cerknica 62 pri Rakeku. — Hrana in stanovanje v hiši. 1651

Ustanovljeno
1869

Novosti

Ustanovljeno
1869

najdete veliko zalogo pri nakupu

manufakturnega blaga

za moške in ženske obleke, perilnega blaga, šifona, najboljše vrste cefirja za bluze in srajce, novosti v rutah, kakor tudi vse drugo v to stroki spadajoče blago, pri občno znani solidni tvrdki

R. MIKLAUC,

manufakturna trgovina Pri škofu

Ljubljana, Lingerjeva ulica, Medarska ulica, Pred škofijo.

Splošno znana manufakturna trgovina

Logar & Kalan v Kranju

se je preselila

v svojo hišo na Glavni trg šte. 117
(prej drogerija Šinkovec)

Priporoča se cenjenemu občinstvu v nadaljni obisk, zagotavljajoč znižane cene, ker ne bo ogromnih stroškov najemnine.

Najboljše in najtrpežnejše
manufakt. blago kupite pri

Oblačilnici za Slovenijo v Ljubljani

Oglejte si naše skladišče! Proizvedeno na drobno je v Ljubljani, Stritarjeva ul. 3. Glavno skladišče je v Kresiji (vhod iz Lingerjeve ul. 1/1.)

Zadružno podjetje! - Svoji k svojim!